

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-19372/1

Podgorica, 21. novembar 2017. godine

**MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministarke, gospođe Dragice Sekulić -**

Poštovana gospođo Sekulić,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 346-138/2017-5 od 08. novembra 2017. godine, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga zakona o postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velike brzine u cilju smanjenja troškova*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom propisuje se postupak pristupa i učešća u postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velike brzine u cilju smanjenja troškova koji se odnose na pristup i zajedničko korišćenje fizičke infrastrukture, kao i druga pitanja od značaja za pristup i učešće u postavljanju i zajedničkom korišćenju elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju *Predloga* nije potrebno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog zakona o postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velike brzine u cilju smanjenja troškova*.

S poštovanjem,

 MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

NAZIV PROPISA

Zakon o postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velike brzine u cilju smanjenja troškova

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
  - Koji su uzroci problema?
  - Koje su posljedice problema?
  - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
  - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predloženi Zakon o postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velike brzine u cilju smanjenja troškova, ima za cilj da olakša i podstakne uvođenje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina i smanji troškove njihovog postavljanja kroz:
    - obavezu davanja pristupa postojećoj fizičkoj infrastrukturi i pružanja osnovnih informacija o toj infrastrukturi;
    - koordinaciju i transparentnost u vezi s planiranim građevinskim radovima;
    - ubrzavanje i olakšavanje postupka izdavanja dozvola nadležnih organa prilikom postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina;
    - pravo pristupa fizičkoj infrastrukturi unutar zgrada i opremljenost novih zgrada pristupnom tačkom i fizičkom infrastrukturom prilagođenom mrežama velikih brzina.
  - Uvođenje širokopoljanskih mreža velikih brzina doprinosi ostvarenju ciljeva Digitalne agende za Evropu – strateške inicijative u okviru Strategije Evropa 2020, koja obavezuje sve države članice Evropske unije. U skladu s ciljevima Digitalne agende za Evropu potrebno je osigurati da do 2020. godine svaki građanin Evropske unije ima mogućnost pristupa internetu brzinom od najmanje 30 Mbit/s, a najmanje 50% domaćinstava u Evropskoj uniji ima pretplatu na pristup internetu brzinom od najmanje 100 Mbit/s.
  - Podaci o korišćenju velikih pristupnih brzina pokazuju da je Crna Gora daleko od ostvarenja ciljeva Digitalne agende za Evropu. Jedan od razloga zaostajanja je potreba za znatnim ulaganjima u mreže velikih brzina, a za što postoje značajne prepreke. Stoga su potrebne mjere koje će podstaknuti, ubrzati, olakšati i smanjiti troškove postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.
  - Opisani problemi najviše pogađaju operatore javnih komunikacionih mreža i pravna ili fizička lica koja daju na korišćenje fizičku infrastrukturu namijenjenu pružanju usluga proizvodnje, prenosa ili distribucije (električne i toplinske energije, vode i otpadnih voda), kao i administratore fizičke infrastrukture namijenjene odvijanju željezničkog, drumskog, pomorskog i vazdušnog saobraćaja (mrežni operatori).
  - Bez primjene ovog Zakona, ne bi se riješili problemi prepoznati kao prepreke u postavljanju elektronskih komunikacionih mreža, kao što su:
    - gradnja nove elektronske komunikacione infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža, koja zahtijeva velike i većinom nenadoknadive troškove ulaganja, uz ostalo i zbog potrebe izgradnje kablovske kanalizacije, pri čemu se do 80% troškova odnosi na građevinske radove. Nadalje, osim spomenutih velikih troškova, izgradnja

elektronske komunikacione infrastrukture zahtijeva usklađenost s prostornim planovima, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa (prava puta, prava služnosti i sl.) i pribavljanje dozvola nadležnih organa, što zahtijeva znatno razdoblje od planiranja do izvršenja;

- neefikasno i nedovoljno korištenje postojeće infrastrukture koja u prvom redu ne služi postavljanju elektronskih komunikacionih mreža, kao što je infrastruktura za prenos i distribuciju plina, električne i toplinske energije, prinos i distribuciju vode, ispuštanje i pročišćavanje otpadnih voda, kanalizacioni sistemi i sistemi odvoda, kao i infrastruktura namijenjena odvijanju željezničkog, drumskog, pomorskog i vazdušnog saobraćaja, a kojom upravljaju tzv. mrežni operatori;

- velik dio troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža može se pripisati i nekoordiniranosti s mrežnim operatorima prilikom izvođenja građevinskih radova, i to zbog nepostojanja sveobuhvatnih transparentnih podataka o planiranim građevinskim radovima;

- netransparentnost, dugotrajnost i složenost postupaka pribavljanja dozvola za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim Zakonom postižu se sljedeća rješenja:

1. Povećanje korišćenja postojeće fizičke infrastrukture:

a) uvođenjem obaveze davanja pristupa fizičkoj infrastrukturi mrežnih operatora pogodnoj za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, na osnovu razumnog zahtjeva operatora javnih komunikacijskih mreža i jasnih, taksativno navedenih razloga u kojima je odbijanje pristupa postojećoj fizičkoj infrastrukturi dopušteno;

b) uvođenje dostupnosti i transparentnosti osnovnih podataka o postojećoj fizičkoj infrastrukturi operatorima javnih komunikacijskih mreža putem jedinstvene informacijske tačke;

- zajedničko korišćenje postojeće infrastrukture, osim što će znatno smanjiti potrebu za izvođenjem građevinskih radova zbog dostupnosti postojećih kapaciteta za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, omogućiće i bolju povezanost, pokrivenost i dostupnost elektronskih komunikacionih usluga, a posebno širokopojasnog pristupa internetu s obzirom na rasprostranjenost komunalne infrastrukture i u nepristupačnim područjima;

- ova će mjera doprinijeti većoj konkurentnosti na tržištu elektronskih komunikacija, što će doprinijeti većem kvalitetu pruženih usluga na zadovoljstvo krajnjih korisnika usluga.

2. Uspostavljanje koordinacije građevinskih radova, uvođenjem obaveze koordinacije prilikom izvođenja građevinskih radova koji su u potpunosti ili djelimično finansirani javnim sredstvima, a na osnovu razumnog zahtjeva operatora javnih komunikacionih mreža, i utvrđivanjem jasnih zahtjeva u skladu s kojima je mrežni operator obavezan prihvatiti zahtjev za koordinaciju, a koji neće dovesti mrežnog operatora u nepovoljniji položaj;

- ova mjera, osim što doprinosi boljoj međusektorskoj saradnji, doprinosi i smanjenju troškova njihovog izvođenja u svrhu postavljanja elektronskih komunikacijskih mreža velikih brzina.

3. Uvođenje obaveze transparentnosti podataka o planiranim građevinskim radovima, stavljanjem na raspolaganje osnovnih podataka o tim radovima na ciljanom području, putem jedinstvene informacijske tačke.

4. Ubrzavanje postupka izdavanja dozvola potrebnih za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, objedinjavanjem svih značajnih informacija o postupku izdavanja dozvola za građevinske radove u svrhu postavljanja sastavnica elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, putem jedinstvene informacione tačke, što smanjuje vrijeme potrebno za strateško planiranje budući da će svi potrebni podaci biti dostupni istodobno i na jednom mjestu.

5. Propisivanje posebnih postupaka rješavanja sporova u vezi s pristupom i zajedničkim korišćenjem fizičke infrastrukture, pristup podacima o fizičkoj infrastrukturi i podacima o izvođenju građevinskih radova, kao i zahtjev za koordiniranje građevinskih radova.

6. Smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina trebalo bi doprinijeti i ostvarivanju digitalizacije javnog sektora, šireći učinak digitalne finansijske poluge na sve sektore privrede, uz smanjenje troškova za javnu upravu i pružanje djelotvornijih digitalnih usluga građanima.

- Ne postoje strategije i programi Vlade sa kojima je potrebno vršiti usklađivanje.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).

- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Bez primjene odredbi Zakona o postavljanju elektronskih komunikacionih mreža velike brzine u cilju smanjenja troškova, crnogorsko zakonodavstvo neće biti usklađeno sa zakonodavstvom Evropske unije u dijelu elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina. Takođe, neće se postići ušteda troškova koji se odnose na građevinske radove pri koordiniranom izvođenju građevinskih radova.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.

- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Usvajanjem ovog Zakona bi se:

- uklonile postojeće prepreke postavljanja mreža velikih brzina na teritoriji cijele Crne Gore,

- smanjili građevinski troškovi na postavljanju mreža,

- uklonilo neefikasno i nedovoljno korišćenje postojeće fizičke infrastrukture mrežnih operatora, koja u prvom pogledu ne služi postavljanju elektronskih komunikacionih mreža,

- uklonilo nepostojanje jedinstvene baze podataka o postojećoj fizičkoj infrastrukturi,

- uklonilo nekoordinisano izvođenje građevinskih radova za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, pri čemu bi se koordinisanjem građevinskih radova istovremeno gradilo i postavljalo više vrsta infrastrukture, što posebno uključuje komunikacionu i rasvjetnu infrastrukturu.

Neće prouzrokovati dodatne troškove građanima, za mala i srednja preduzeća preciznu procjenu trenutno nije moguće odrediti.

Da.

Da.

Nema.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
  - Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
  - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
  - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
  - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
  - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
  - Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
  - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
  - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
  - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Nijesu potrebna finansijska sredstva za implementaciju ovog Zakona.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- DA. U cilju usaglašavanja sa EU regulatornim okvirom – Direktiva 2014/61 o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina, organizovane su dvije TAIX misije. Eksperti su bili iz Litvanije i Letonije.
- Za izradu predloženog akta obrazovana je Radna grupa koju su sačinjavali predstavnici Ministarstva ekonomije, predstavnici Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma.
- Prilikom izrade predloženog Zakona konsultovana je dosadašnja praksa i konsultovani su operatori koji obavljaju djelatnost elektronskih komunikacija i mrežni operatori.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
  - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
  - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
  - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Postoje prepreke za implementaciju propisa. U ovom Zakonu propisana je odložena primjena, odnosno stupanje na snagu Zakona od 1. januara 2021. godine, iz razloga što je Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano da sadržaj i način vođenja dokumentacione osnove i informacionog sistema i indikatore za praćenje sprovođenja planskih dokumenata, propisuje Vlada Crne Gore. Vlada Crne Gore je pripremila Uredbu o sadržaju i načinu vođenja dokumentacione osnove i informacionog sistema i indikatorima za praćenje sprovođenja planskih dokumenata, kojom je predviđeno je da će se dokumentaciona osnova i informacioni sistem formirati u roku od tri godine od dana

stupanja na snagu ove uredbe. Dakle, dok se ne uspostavi informacijski sistem ovaj zakon se ne može primjenjivati.

- Mrežni operatori i operatori javnih elektronskih komunikacionih mreža dužni su da preduzmu sve mjere za ispunjavanje uslova utvrđenih ovim zakonom.
- Glavni indikatori prema kojima se može mjeriti ispunjenje ciljeva su postizanje stepena potpune usaglašenosti sa EU regulatornim okvirom – DIREKTIVA 2014/61 o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina. Takođe, indikator prema kojem se može mjeriti ispunjenje ciljeva je stepen uklanjanja postojećih prepreka mreža velikih brzina na teritoriji cijele Crne Gore i smanjenje građevinskih troškova pri postavljanju istih.
- Za sprovođenje, monitoring i evaluaciju primjene propisa zaduženi su Ministarstvo ekonomije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, a za uspostavljanje informacionog sistema o prostoru zaduženo je Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Datum i mjesto

08.11.2017.

